

Advies nr. 04/2018 van 17 januari 2018

Betreft: Ontwerp van Koninklijk besluit tot wijziging van het Koninklijk besluit van 21 juli 2016 *betreffende de gemeenschappelijke gegevensbank Foreign Terrorist Fighters en tot uitvoering van sommige bepalingen van de Afdeling 1Bis "Het informatiebeheer" van Hoofdstuk IV van de wet op het politieambt en tot omvorming van de gemeenschappelijke gegevensbank Foreign Terrorist Fighters naar de gemeenschappelijke gegevensbank Terrorist Fighters* (CO-A-2017-086).

De Commissie voor de bescherming van de persoonlijke levenssfeer;

Gelet op de wet van 8 december 1992 *tot bescherming van de persoonlijke levenssfeer ten opzichte van de verwerking van persoonsgegevens* (hierna WVP), inzonderheid artikel 29;

Gelet op het verzoek om advies van de Minister van Veiligheid en Binnenlandse Zaken, ontvangen op 11 december 2017;

Gelet op het verslag van de rapporteurs, de heer Gert Vermeulen en de heer Frank Schuermans;

Brengt op 17 januari 2018 het volgend advies uit:

VOORAFGAANDE OPMERKING

De Commissie vestigt er de aandacht op dat er recent nieuwe Europese regelgeving inzake de bescherming van persoonsgegevens werd uitgevaardigd: de algemene Verordening betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens en betreffende het vrije verkeer van die gegevens en de Richtlijn voor Politie en Justitie. Deze teksten verschenen in het Europese Publicatieblad van 4 mei 2016^[1].

De verordening, meestal AVG (Algemene Verordening Gegevensbescherming) genaamd, is van kracht geworden twintig dagen na publicatie, nl. op 24 mei 2016 en wordt, twee jaar later, automatisch van toepassing: 25 mei 2018. De richtlijn voor politie en justitie moet via nationale wetgeving omgezet worden tegen uiterlijk 6 mei 2018.

Voor de Verordening betekent dit dat vanaf 24 mei 2016, en gedurende de termijn van twee jaar voor de tenuitvoerlegging, op de lidstaten enerzijds een positieve verplichting rust om alle nodige uitvoeringsbepalingen te nemen en anderzijds ook een negatieve verplichting, de zogenaamde "onthoudingsplicht". Laatstgenoemde plicht houdt in dat er geen nationale wetgeving mag worden uitgevaardigd die het door de Verordening beoogde resultaat ernstig in gevaar zou brengen. Ook voor de Richtlijn gelden gelijkaardige principes.

Het verdient dan ook aanbeveling om desgevallend nu reeds op deze teksten te anticiperen. En het is in de eerste plaats aan de adviesaanvrager(s) om hier rekening mee te houden in zijn (hun) voorstellen of ontwerpen. De Commissie heeft in onderhavig advies, in de mate van het mogelijke en onder voorbehoud van mogelijke bijkomende toekomstige standpunten, alvast gewaakt over de hoger geschetste negatieve verplichting.

^[1] Verordening (EU) 2016/679 van het Europees Parlement en de Raad van 27 april 2016 betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens en betreffende het vrije verkeer van die gegevens en tot intrekking van Richtlijn 95/46/EG (algemene verordening gegevensbescherming)

Richtlijn (EU) van het Europees Parlement en de Raad van 27 april 2016 betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens door bevoegde autoriteiten met het oog op de voorkoming, het onderzoek, de opsporing en de vervolging van strafbare feiten of de tenuitvoerlegging van straffen, en betreffende het vrije verkeer van die gegevens en tot intrekking van Kaderbesluit 2008/977/JBZ van de Raad

<http://eur-lex.europa.eu/legal-content/NL/TXT/?uri=OJ:L:2016:119:TOC>

<http://eur-lex.europa.eu/legal-content/FR/TXT/?uri=OJ%3AL%3A2016%3A119%3ATOC>

I. ONDERWERP VAN DE ADVIESAANVRAAG

1. De heer Jan Jambon, Vice-eersteminister en Minister van Veiligheid en Binnenlandse Zaken en De heer Koen Geens, Minister van Justitie, (hierna "de aanvragers"), hebben op 11 december 2017 aan de Commissie gevraagd om bij hoogdringendheid een advies te verstrekken over een Ontwerp van Koninklijk besluit *tot wijziging van het Koninklijk besluit van 21 juli 2016 betreffende de gemeenschappelijke gegevensbank Foreign Terrorist Fighters en tot uitvoering van sommige bepalingen van de Afdeling 1Bis "Het informatiebeheer" van Hoofdstuk IV van de wet op het politieambt en tot omvorming van de gemeenschappelijke gegevensbank Foreign Terrorist Fighters naar de gemeenschappelijke gegevensbank Terrorist Fighters* (hierna "het Ontwerp").

2. De Commissie verleende op 29 juni 2016 haar advies nr. 31/2016 op het ontwerp van Koninklijk besluit *betreffende de gemeenschappelijke gegevensbank Foreign Terrorist Fighters en tot uitvoering van sommige bepalingen van de Afdeling 1Bis "Het informatiebeheer" van Hoofdstuk IV van de wet op het Politieambt*. Intussen is het KB van 21 juli 2016¹ – waarvan de ontwerptekst het voorwerp uitmaakte van het voornoemde advies nr. 31/2016 – in werking getreden en het Ontwerp beoogt een aantal wijzigingen aan te brengen aan dit uitvoeringsbesluit.

3. Volgens het begeleidend schrijven bij de adviesaanvraag, volgens de nota aan de Ministerraad en volgens het algemeen deel van het Verslag aan de Koning bij het Ontwerp, betreft de belangrijkste aanpassing die in het Ontwerp wordt voorgesteld het feit dat er omtrent een bijkomende categorie van betrokkenen gegevens zullen worden verwerkt in de gemeenschappelijke gegevensbank Foreign Terrorist Fighters (de zogenaamde "FTF-databank"): de zogenaamde "*Homegrown Terrorist Fighters*" (hierna "HTF"). **De HTF zouden zich enkel van de FTF onderscheiden door het feit dat eerstgenoemden zich niet naar een jihadistische conflictzone hebben begeven, noch dat ze geprobeerd hebben om zich naar een dergelijke conflictzone te begeven.** Niettemin betekenen deze Homegrown Terrorist Fighters aldus de aanvragers eveneens een potentiële terroristische dreiging en is het volgens de steller van het Ontwerp noodzakelijk om informatie over hen te verwerken in de FTF-databank. De definitie van de FTF blijft aldus onveranderd, maar het Ontwerp voegt hieraan de definitie van de HTF toe. Ingevolge deze voorgestelde verruiming van de categorieën van betrokkenen die zouden geregistreerd worden, wordt in het Ontwerp ook voorzien om de naam van de "FTF-databank", te wijzigen in de meer algemene naam "Gegevensbank Terrorist Fighters" (hierna "TF-databank").

4. Uit de tekst van het Ontwerp zelf, alsook uit de artikelsgewijze commentaar in het Verslag aan de Koning bij het Ontwerp, blijkt echter dat er nog in een andere belangrijke verruiming van de

¹ Koninklijk Besluit van 21 juli 2016 *betreffende de gemeenschappelijke gegevensbank Foreign Terrorist Fighters en tot uitvoering van sommige bepalingen van de Afdeling 1Bis "Het informatiebeheer" van Hoofdstuk IV van de wet op het Politieambt*

registratiebasis wordt voorzien. Waar vandaag op grond van het huidige artikel 6 (*inuncto* artikel 1, 13°) van het KB van 21 juli 2016 enkel betrokkenen worden geregistreerd die zich naar een jihadistische conflictzone hebben begeven of die dit geprobeerd hebben, zouden nu **alle vormen van terrorisme en extremisme** dat tot terrorisme kan leiden, geïsoleerd worden.

5. Zoals verzocht door de aanvragers, brengt de Commissie hierna bij hoogdringendheid advies uit, rekening houdend met de informatie waarover zij beschikt, en onder voorbehoud van mogelijke bijkomende toekomstige standpunten.

II. ONDERZOEK VAN DE ADVIESAANVRAAG

a) Voorafgaande procedurele opmerking

6. Gelet op het feit dat het Controleorgaan voor de Politie Informatie (C.O.C.) vanaf mei 2018 met aan zekerheid grenzende waarschijnlijkheid² als Gegevensbeschermingsautoriteit (in de zin van de GDPR en van de nieuwe Richtlijn voor Justitie en Politie) zal optreden in de politiesector, pleit de Commissie er voor om dit orgaan minstens te betrekken in de verdere voorbereidende werkzaamheden betreffende dit Ontwerp, temeer omdat het C.O.C. samen met het Comité I werd aangeduid als controleautoriteit op de gemeenschappelijke gegevensbanken terrorisme/extremisme (cf. artikel 44/6, 2e lid van de wet op het politieambt, hierna afgekort als "WPA"). Ondertussen hebben de beide controleorganen trouwens op 14 december 2017 een eerste controlerapport opgesteld omtrent de werking van de Gemeenschappelijke Gegevensbank FTF dat op 21 december 2017 naar de Commissie ter informatie werd overgemaakt onder de vermelding "beperkte verspreiding – KB 24.03.2000".

b) Inhoudelijke analyse van het Ontwerp

1) Opvolging van advies nr. 31/2016

7. Zoals in randnummer 2 aangehaald, verleende de Commissie in 2016 reeds een advies op de ontwerp tekst van het KB van 21 juli 2016. De Commissie stelt nu vast dat de opmerkingen die zij toen heeft gemaakt in belangrijke mate hun weerslag hebben gevonden in de tekst van voornoemd KB, wat evident een belangrijk positief element is.

² Zie artikel 4, §2, derde alinea, van de Wet tot oprichting van de Gegevensbeschermingsautoriteit, die op 16 november 2017 door de Kamer werd aangenomen (<https://www.dekamer.be/kvvcr/showpage.cfm?section=/none&leftmenu=no&language=nl&cfm=/site/wwwcfm/flwb/flwbn.cfm?lang=N&legislat=54&dossierID=2648>).

Zie ook randnummers 33-34 van advies nr. 21/2017 van 3 mei 2017 en randnummers 6 e.v. van advies nr. 45/2016.

2) Basisstandpunt van de Commissie: de uitbreiding van de registratiebasis tot alle vormen van terrorisme wordt niet onderbouwd

8. De Commissie stelt zoals gezegd een significante verruiming van de registratiebasis vast, want op grond van het huidige artikel 6 (*in*uncto artikel 1, 13°) van het KB van 21 juli 2016 worden vandaag enkel betrokkenen geregistreerd die zich naar een jihadistische conflictzone hebben begeven of die dit geprobeerd hebben, terwijl in het Ontwerp **alle** vormen van terrorisme en extremisme dat tot terrorisme kan leiden, geïncorporeerd worden³. Zonder zich te willen uitspreken over het vraagstuk of het al dan niet opportuun is om de registratiebasis uit te breiden naar alle "*ideologische en politieke motieven*"⁴, onderlijnt de Commissie dat er voor de geplande verruiming een degelijke motivering ontbreekt en dat kennelijk ook niet is onderzocht wat de privacy-consequenties van deze uitbreiding zullen zijn, op het vlak van de proportionaliteit van de geregistreerde gegevens en van de toegang tot en mededeling van al deze informatie. Is er over nagedacht dat bv. alle burgemeesters toegang zullen hebben tot al deze nieuwe gegevens en of dit wel relevant/noodzakelijk is? Is er nagedacht over de pertinentie van de toegang tot deze databank over alle vormen en soorten van terrorisme en extremisme (zelfs van nog niet gevalideerde entiteiten) voor alle vermelde partnerdiensten? Uit niets blijkt dat dergelijke cruciale oefening gemaakt werd.

9. **Gelet op deze vaststellingen, ziet de Commissie zich genooddaakt om een negatief advies te verlenen op de huidige tekst van het Ontwerp.** Aangezien het echter waarschijnlijk lijkt⁵ dat de significante uitbreiding van de registratiegrond, zoals omschreven in randnummer 8, niet de bedoeling vormt van de aanvrager, analyseert zij het Ontwerp hierna in punt 3 ook nog vanuit de hypothese dat de registratiegrond niet zou verruimd worden tot alle vormen van terrorisme en extremisme, maar dat deze beperkt zou blijven tot de zogenaamde "HTF", in die zin geïnterpreteerd dat het enige verschil tussen de HTF en de FTF er zou in bestaan dat de HTF zich niet naar een jihadistische conflictzone hebben begeven, noch dat ze geprobeerd hebben om zich naar een dergelijke conflictzone te begeven (cf. supra randnummer 3).

3) In subsidiaire orde: punctuele opmerkingen op het Ontwerp, in de hypothese dat de registratiegrond enkel verruimd zou worden tot de HTF, in de interpretatie dat het enige verschil tussen de HTF en de FTF er zou in bestaan dat de HTF zich niet

³ Ook in het verslag aan Koning is plots sprake van "*een militant van extreemrechts die terroristische acties plant tegen een opvangcentrum voor vluchtelingen omwille van ideologische motieven zal als H.T.F. kunnen worden opgenomen in de gegevensbank T.F*" of nog "*Zo zal bijvoorbeeld een persoon die vrijwillig financiële steun levert aan een Belgische extreemrechtse groep die gekend is voor het plannen van daden van terrorisme in België, opgenomen worden als H.T.F*" (pag. 4 verslag); Het betreft hier duidelijk geen Jihadistisch terrorisme meer (maar rechts extremisme). Indien rechts extremisme het voorwerp kan uitmaken van een vattning in de gegevensbank TF, dan wellicht ook links-extremisme en andere vormen van terrorisme/extremisme (eco-terrorisme, ...).

⁴ Cf. artikel 7, b), van het Ontwerp.

⁵ De uitleg in het begeleidend schrijven bij de adviesaanvraag, in de nota aan de Ministerraad en in het algemeen luik van het Verslag aan de Koning (cf. supra randnummers 3 en 4), strookt op dit punt immers niet met de tekst van het Ontwerp.

naar een jihadistische conflictzone hebben begeven, noch dat ze geprobeerd hebben om zich naar een dergelijke conflictzone te begeven

a. Algemeen

10. De Commissie heeft geen principiële bezwaren tegen deze beperktere uitbreiding van de registratiegrond, andersdan de uitbreiding die hoger in randnummer 8 is geschetst. Hoewel zij er aldus begrip voor heeft dat de desbetreffende politie-, veiligheids- en inlichtingendiensten op een proactieve manier terrorismedreigingen moeten kunnen in kaart brengen en hoewel zij ook erkent dat de verwerking van persoonsgegevens hierbij onontbeerlijk is, is de Commissie tegelijk ook bezorgd over de onduidelijke en vage formulering van de huidige tekst van het Ontwerp. In het licht van enerzijds de vereiste van voorzienbaarheid van gegevensverwerkingen voor de betrokkenen⁶ en anderzijds het legaliteitsbeginsel, is een heldere regelgevende tekst nochtans onontbeerlijk⁷. Hierna analyseert de Commissie dan ook artikelsgewijs in hoeverre de formulering van het Ontwerp helder is.

b. Artikel 7, b), van het Ontwerp

11. Artikel 7, b), van het Ontwerp voorziet dat de volgende gegevens bijkomend in de TF-databank zouden geregistreerd worden:

“1°/1 de identificatiegegevens met betrekking tot personen vanaf het ogenblik dat er een aanknopingspunt is met België en dat er aan minstens één van de volgende criteria is voldaan:

a) Er bestaan ernstige vermoedens dat zij de intentie hebben om een gewelddadige actie uit te voeren, gericht tegen personen, tegen materiële belangen of de Staat, omwille van ideologische of politieke motieven, met het oog op het installeren van een klimaat van terreur;

*b) Er bestaan ernstige vermoedens dat zij doelbewust steun leveren, onder meer logistiek, financieel of met opleidings- of rekruteringsdoeleinden, aan de personen geïdende in a), of aan personen die geregistreerd staan als foreign terrorist fighter zoals bedoeld in artikel 6, § 1, 1° en waarvoor er ernstige vermoedens bestaan dat zij de intentie hebben om een gewelddadige actie uit te voeren.”;*⁸

⁶ Voorzienbaarheid van de norm als voorwaarde voor de gerechtvaardigde inmenging in de persoonlijke levenssfeer vloeit voort uit de rechtspraak van het Europees Hof voor de Rechten van de Mens (EHRM) volgens dewelke een tussenkomst in het recht op het privéleven in toepassing van een wet, overeenkomstig artikel 8.2 van het Europees Verdrag voor de Rechten van de Mens, mogelijk moet zijn op basis van een toegankelijke en voorzienbare wet. Volgens het EHRM is een norm voorzienbaar vanaf het ogenblik dat deze is opgesteld met een zodanige nauwkeurigheid dat eenieder zijn gedrag erop kan afstemmen. Dit wordt ter sprake gebracht in onder meer paragraaf 55 van het arrest Rotaru van 4 mei 2000.

⁷ In de mate dat de gemeenschappelijke gegevensbanken vanaf 6 mei 2018 onder het toepassingsgebied van Richtlijn 2016/680 vallen, zal ook moeten voldaan worden aan artikel 8 van deze Richtlijn, dat eisen stelt aan de kwaliteit van de wetgeving.

⁸ Deze passage zou krachtens artikel 7, b), van het Ontwerp worden toegevoegd aan artikel 6, §1, 1°, van het KB van 21 juli 2016.

12. In het algemeen concludeert de Commissie dat de bewoordingen die in deze tekst van het Ontwerp gehanteerd worden, deels aan de organieke inlichtingenwet van 1998⁹, deels aan het strafrecht¹⁰ werden ontleend en dat er daarnaast ook nog geheel nieuwe terminologie gebruikt wordt. Gelet op de aard van het instrument – met name de “gemeenschappelijke databank” – is het evident dat er in de regelgevende omkadering termen opduiken die deels op het strafrecht en deels op de wet van 1998 zijn geïnspireerd. De Commissie pleit er echter – om redenen van duidelijkheid en rechtszekerheid – voor om geen volstrekt nieuwe noties of begrippen te ontwikkelen die niet gekend zijn in minstens één van de twee voornoemde rechtsdomeinen.

13. Meer in detail stelt de Commissie zich vragen over welbepaalde termen en zinsneden uit de in randnummer 11 geciteerde passage uit het Ontwerp. Het betreft met name de volgende concepten of begrippen (zie ook hoger randnummer 11, de onderlijnde stukken in het geciteerde artikel 7, b), van het Ontwerp):

a. *“aanknopingspunt met België”*:

De Commissie meent dat dit een te vaag concept is, dat moeilijk zal kunnen toegepast worden in de praktijk. Wat is “een aanknopingspunt”? Is dat een feitelijk of juridisch “aanknopingspunt” of beide? Is het voldoende één dag in het Rijk te zijn geweest om als HTF'er in de databank te komen? Is het voldoende dat de (van terrorisme of extremisme verdachte) broer, zus, oom, enz ... in België heeft verbleven om te beschouwen dat er een aanknopingspunt is? Dit begrip riskeert tot een soort van universele bevoegdheid voor de Belgische overheid te leiden met alle gevolgen van dien op het vlak van proportionaliteit van de gegevensverwerking en de (rechts)positie van de betrokkene.

b. *“ernstige vermoedens”*:

De Commissie pleit er voor om dezelfde terminologie te hanteren van het reeds bestaande artikel 6, §1, 1°, e) en §1, 2° van het KB van 21 juli 2016 en aldus de term “ernstige aanwijzingen” te gebruiken¹¹. Mocht toch worden gekozen voor de ruimere notie “ernstige vermoedens”, dan dient deze verruiming omstandig gemotiveerd te worden in het Verslag aan de Koning.

c. *“de Staat”*:

⁹ Wet van 30 november 1998 houdende regeling van de inlichtingen- en veiligheidsdiensten.

¹⁰ Zie in het bijzonder de artikelen 137 e.v. van Boek II, Titel I ter, van het Strafwetboek.

¹¹ De zinsnede “Er bestaan ernstige vermoedens dat zij de intentie hebben om (...)” in artikel 7, b), van het Ontwerp, zou bijvoorbeeld als volgt kunnen geherformuleerd worden: “Ze hebben de intentie, op voorwaarde dat deze intentie wordt aangetoond door ernstige aanwijzingen, om (...)”.

De Commissie stelt zich de vraag of enkel de Belgische staat wordt geïsoleerd¹². Ze pleit ervoor een meer neutrale bewoording te kiezen, die ervoor zorgt dat ook gewelddadige acties tegen een vreemde staat, voor zover er een 'aanknopingspunt' (cfr. supra) met België is, binnen de toepassingsfeer van de nieuwe bepaling vallen.

d. "*Gewelddadige actie*" en "*Materiële belanger*":

Aldus de Commissie zijn dit erg vage concepten en is verduidelijking ervan noodzakelijk.

e. "*ideologische en politieke motieven*"

Deze zinsnede moet hoe dan ook worden aangepast indien de verruiming van de registratiebasis in het Ontwerp beperkt zou blijven tot de zogenaamde "HTF", in die zin gelezen dat het enige verschil tussen de HTF en de FTF er zou in bestaan dat de HTF zich niet naar een jihadistische conflictzone hebben begeven, noch dat ze geprobeerd hebben om zich naar een dergelijke conflictzone te begeven. Zie ook hoger de randnummers 8 en 9.

f. "*installeren van een klimaat van terreur*"

Aldus de Commissie zijn dit vrij vage en rekbaar concepten, zodat verduidelijking en vernauwing ervan noodzakelijk zijn¹³.

c. Artikel 8 van het Ontwerp

14. Artikel 8, 2°, van het Ontwerp beoogt een wijziging van artikel 7 van het KB van 21 juli 2016 en deze aanpassing zou impliceren dat vier diensten – die worden opgesomd in de punten b), c), e) en i) van artikel 44/11/3ter, §2, eerste lid WPA – die vandaag reeds via een rechtstreekse bevraging toegang hebben tot gegevens in de FTF-databank betreffende FTF'ers, in de toekomst ook een toegang zouden krijgen tot gegevens van gevalideerde en potentiële¹⁴ FTF'ers én HTF'ers. In concreto dus krijgen de Algemene Directie Cisiscentrum, de Algemene Directie Veiligheid en Preventie van de FOD Binnenlandse Zaken, het Directoraat-generaal Consulaire Zaken van de FOD Buitenlandse Zaken en de Onderzoeks – en opsporingsdiensten van de Douane toegang tot zowel de gevalideerde als de zgn. "potentiële" HTF'ers. De Commissie stelt zich de vraag wat hiertoe de motivering is en zij verzoekt om de argumenten die deze (verruimde) bevragingmogelijkheid kunnen rechtvaardigen op te nemen in het verslag aan de Koning en dit per aangewezen dienst. Op het eerste gezicht ziet de Commissie immers niet onmiddellijk de pertinentie in van de toegang tot deze gegevens (en al zeker niet wat de potentiële HTF'ers betreft) voor de ADVP, voor Buitenlandse Zaken of voor de Douane. Bovendien merkt de Commissie op dat de formulering van deze bepaling (het nieuwe artikel 7, 3° lid) een interne contradictie bevat, aangezien enerzijds de potentiële FTF'ers en HTF'ers er worden in geïsoleerd en

¹² Wellicht wordt beter voor ruimere termen gekozen, zoals bijvoorbeeld "*een overheid of een internationale organisatie*".

¹³ Hiertoe zou inspiratie kunnen gevonden worden in artikel 137, §1, van het Strafwetboek.

¹⁴ Het betreft de categorie van betrokkenen zoals bedoeld in artikel 6, §1, 2°, van het KB van 21 juli 2016.

anderzijds de term “terrorist fighter” wordt gehanteerd. Laatstgenoemde notie omvat volgens de definitie voorzien in artikel 1, 15°, van het KB van 21 juli 2016, immers niet de potentiële FTF'ers en HTF'ers.

15. Artikel 8, 5°, van het Ontwerp stipuleert dat de Nationale Veiligheidsoverheid – dit is de overheid die bevoegd is voor de afgifte of de intrekking van veiligheidsmachtigingen, veiligheidsattesten en veiligheidsadviezen – eveneens over een rechtstreekse toegang tot de Gegevensbank Terrorist Fighters kan beschikken¹⁵. Het Verslag aan de Koning bij het Ontwerp stelt dat deze toegang noodzakelijk is om beslissingen van deze overheid in deze databank te kunnen inbrengen. De Commissie dringt er op aan om deze finaliteit waarvoor de Nationale Veiligheidsoverheid toegang zal hebben, uitdrukkelijk op te nemen in de tekst van het Ontwerp zelf.

d. Artikel 11 van het Ontwerp

16. Artikel 11 van het Ontwerp beoogt een wijziging van artikel 10 van het KB van 21 juli 2016 en ingevolge deze aanpassing zou worden verduidelijkt dat geen enkele andere dienst of instelling toegang mag hebben tot de zogenaamde “inlichtingenfiche”¹⁶, dan de diensten die over een rechtstreeks toegangsrecht tot de Gegevensbank Terrorist Fighters beschikken. De Commissie staat positief ten aanzien van deze verduidelijking.

17. De Commissie stelt zich wel de vraag waarom de toegang tot de “inlichtingenfiche” niet aan de voorwaarde onderworpen is dat elke toegangsgerechtigde persoon over een veiligheidsmachtiging dient te beschikken, terwijl deze voorwaarde nochtans wel voorzien is voor de toegang tot de “informatiekaart” (cf. infra randnummer 18).

e. Artikel 12,3°, van het Ontwerp

18. Artikel 12, 3°, van het Ontwerp heeft tot doel om twee alinea's toe te voegen aan artikel 11, §2, van het KB van 21 juli 2016 en deze alinea's luiden als volgt:

“Enkel de diensten die een rechtstreekse toegang hebben tot de gegevensbank Terrorist Fighters zijn gemachtigd om lijsten met persoonsgegevens en informatie hernomen in de informatiekaart met betrekking tot terrorist fighters uit de gegevensbank te halen, en dit enkel voor intern gebruik. De behandeling van deze gegevens en informatie gebeurt door een personeelslid dat houder is van een veiligheidsmachtiging van het niveau “geheim”.

¹⁵ Deze passage zou worden toegevoegd aan artikel 7, §1, in fine van het KB van 21 juli 2016.

¹⁶ Cf. artikel 1, 11°, van het KB van 21 juli 2016.

De mededeling aan andere diensten of instellingen door de basisdienst van persoonsgegevens of informatie gehaald uit de informatiekaarten van Terrorist Fighters, onder de vorm van lijsten met een specifieke doelstelling, wordt niet toegestaan, met uitzondering van de gevallen zoals voorzien in artikel 44/11/3quater van de wet op het politieambt.”

19. De Commissie meent dat het laatst geciteerde lid volstrekt onduidelijk is, aangezien er niet kan uit afgeleid worden welke andere diensten of instellingen nu al dan niet effectief toegang krijgen tot de zogenaamde “informatiekaart”¹⁷. De in deze alinea gemaakte verwijzing naar artikel 44/11/3quater WPA lijkt daarenboven een aberratie, aangezien het juist de bedoeling van het Ontwerp zou moeten zijn om vernoemd artikel uit de WPA uit te voeren en aldus concreet aan te geven welke andere diensten of instellingen toegang krijgen tot de informatiekaart. De Commissie meent alleszins dat op grond van de huidige teksten persoonsgegevens en/of informatie uit de informatiekaart, onder de vorm van lijsten met een specifieke doelstelling, aan geen enkele andere derde dienst of overheid kunnen worden meegedeeld (dit is het principe zoals verwoord in het ontworpen art. 11 §2, 3^e lid) bij gebreke aan uitvoeringsbesluit die de uitzonderingen zou moeten specificeren. Het is de Commissie niet duidelijk of dat de bedoeling is van de steller van het ontwerp. Het wordt overigens ook nodeloos complex als men een onderscheid begint te maken tussen enerzijds “*persoonsgegevens en informatie uit de informatiekaart*” (als onderdeel van de gemeenschappelijke gegevensbank, (cf. art. 44/11/3quater WPA) en anderzijds “*persoonsgegevens en informatie gehaald uit de informatiekaart, onder de vorm van lijsten met een specifieke doelstelling*” (cf. ontworpen art. 11 §2, 3^e lid Ontwerp KB). Gelet op deze fundamentele opmerkingen, dringt de Commissie er op aan om deze alinea grondig te herbekijken.

De Commissie stelt zich in subsidiaire orde trouwens ook de vraag wat de draagwijdte is van de zinsnede “*onder de vorm van lijsten met een specifieke doelstelling*”. In het Verslag aan de Koning wordt verduidelijkt dat aan de lijsten die ter beschikking worden gesteld aan welbepaalde diensten of instellingen, een specifiek doeleinde zou worden gekoppeld en dat het de toegangsgerechtigde instantie verboden is om de gegevens op de lijst voor andere doelstellingen te gebruiken. De Commissie staat op zich uiteraard positief ten aanzien van het voorgestelde principieverbod op finaliteitsafwending, maar stelt tegelijk vast dat de tekst van het Ontwerp de initieel toegelaten gebruiksfinaliteiten voor de betreffende diensten en instellingen niet preciseert, wat het voorgestelde principieverbod op finaliteitsafwending onhanteerbaar maakt en dreigt uit te hollen. De Commissie vraagt dan ook de initieel toegelaten gebruiksfinaliteiten per bedoelde dienst of instelling uitdrukkelijk in de tekst van het Ontwerp aan te geven. Zij pleit er ook voor om het begrip “*lijsten*” te definiëren in het Ontwerp of in het Verslag aan de Koning (zie ook infra randnummer 20).

¹⁷ Cf. artikel 1, 12°, van het KB van 21 juli 2016.

f. Artikel 16 van het Ontwerp

20. Artikel 16 van het Ontwerp beoogt een wijziging aan te brengen aan artikel 15, §1, van het KB van 21 juli 2016, met name door aan te geven dat de zogenaamde “basisdiensten”¹⁸ ook “*onder de vorm van lijsten*” persoonsgegevens uit de Gegevensbank Terrorist Fighters mogen mededelen. De Commissie kan niet inschatten wat de exacte bedoeling en draagwijdte is van deze aanvulling en zij verzoekt de aanvrager om hierover duiding te geven in het Ontwerp of in het Verslag aan de Koning (zie ook supra randnummer 19, in fine). In het algemeen ziet de Commissie niet onmiddellijk de juridische meerwaarde in van de aanvulling “*onder de vorm van lijsten*”.

OM DEZE REDENEN

Brengt een **ongunstig advies** uit op de bestaande tekst van het Ontwerp, gelet op de fundamentele opmerkingen in de randnummers 8 en 9.

De Wnd. Administrateur,

De Voorzitter,

(get.) An Machtens

(get.) Willem Debeuckelaere

¹⁸ Cf. artikel 1, 7°, van het KB van 21 juli 2016.